

OM FORSKNINGSOMTALEN

Forskningsomtalen skal være til støtte for beslutningstakere i kommunen.

FORSKNINGSOMTALE

Hva er effekten av digitalt tilsyn for eldre med funksjonsnedsettelse?

Det er usikkert om nattlig digitalt tilsyn sammenlignet med fysisk tilsyn endrer effekten på trygghet, helse eller velferd for eldre personer med funksjonsnedsettelse. Det viser en systematisk oversikt fra 2021.

Tana Kommune ønsket å vite mer om effekten av digitalt tilsyn for personer med utviklingshemming. Denne forskningsomtalen inngår i en mini-metodevurdering som vurderer om digitalt tilsyn kan gi trygt og effektivt tilsyn sammenlignet med fysisk tilsyn

HOVEDBUDSKAP

Den systematiske oversikten vurderte om digitalt tilsyn om natten sammenlignet med fysisk tilsyn eller fravær av tilsyn påvirker helserelaterte utfall som skader og vandring, livskvalitet og opplevd trygghet, arbeidsbyrde for ansatte og økonomiske konsekvenser. Deltakerne var eldre personer med funksjonsnedsettelse og deres omsorgspersoner

Resultatene viser at:

- Det er usikkert om digitalt tilsyn endrer helseutfall som skader eller uønskede hendelser for eldre personer med funksjonsnedsettelse
- Det er usikkert om digitalt tilsyn endrer livskvalitet eller følelsesmessig velvære for eldre personer med funksjonsnedsettelse
- Det er usikkert om digitalt tilsyn endrer arbeidsbyrde, bekymring eller arbeidseffektivitet og prosesser for de ansatte.
- En studie rapporterer en 15 % reduksjon i økonomiske kostnader ved digitalt tilsyn

Tilliten til resultatene er svært lav på grunn av metodiske begrensninger i de inkluderte studiene og få deltakere i studiene.

BAKGRUNN

Velferdsteknologi for personer med funksjonsnedsettelse kan gi nytteverdi for tjenestemottaker selv, for pårørende og for tjenesten. Digitalt tilsyn er en type velferdsteknologi for å overvåke personer som har behov for tilsyn som i tillegg kan varsle om risikosituasjoner, for eksempel at tjenestemottaker har reist seg opp i sengen eller roper om hjelp.

Flere steder i helsevesenet er det bemanningsproblemer og trang økonomi. Flere kommuner ønsker derfor å se på effekten av digitalt tilsyn sammenlignet med fysisk tilsyn når det gjelder for eksempel helserelaterte utfall for tjenestemottakeren, livskvalitet for tjenestemottaker, ansatttilfredshet og økonomi.

Digitalt tilsyn er innført både i hjemmet og på institusjoner og består for eksempel av sensorer eller kamera som gir beskjed til personell eller andre hvis det oppstår situasjoner som krever fysisk tilsyn. Ulike leverandører tilbyr digitalt tilsyn via anonymisert videostrøm eller bilder av situasjonen i rommet, slik at helsepersonell kan kontrollere alarmer og gjennomføre tilsyn uten å forstyrre tjenestemottaker eller foreta unødige inngripen i privatlivets fred. Denne type passive varslingssensorer kan varsle om fall eller andre uønskede hendelser uten at tjenestemottaker behøver å bære utstyret på kroppen og tilpasses behovet til den enkelte tjenestemottaker.

HVA ER DENNE INFORMASJONEN BASERT PÅ?

En systematisk oversikt fra 2021 vurderte digitalt tilsyn om natten for eldre med funksjonsnedsettelse sammenlignet med det tilbudet de vanligvis fikk. Forfatterne av den systematiske oversikten oppsummerte effekten på helserelevante utfall som skader og vandring, livskvalitet og opplevd trygghet, arbeidsbyrde for ansatte og økonomiske konsekvenser. Av de fem inkluderte studiene, var tre randomiserte kontrollerte studier (RCT) og to brukte innendeltakerdesign.

Den systematiske oversikten inkluderte fem primærstudier som er utført i perioden 2007 til 2019. Tre var fra USA og to fra Norge. Antall deltakere var totalt 207 og varierte mellom ni deltakere i den minste studien til 92 i den største studien. Tre av studiene inkluderte tjenestemottakere som studiepopulasjon, hvorav en av studiene også inkluderte de ansatte. Én av studiene undersøkte kun ansatte. Studiene som fokuserte på tjenestemottakere, omhandlet hovedsakelig eldre med demens eller andre funksjonsnedsettelse, selv om dette ikke alltid var tydelig spesifisert. Gjennomsnittsalderen for personer med behov for nattlig tilsyn varierte fra 79 til 82 år i de tre studiene som oppga alder. To studier ble utført på institusjoner og tre ble utført i hjemmet.

De inkluderte studiene vurderte effekten av digitalt nattlig tilsyn for eldre med funksjonsnedsettelse sammenlignet med fysisk tilsyn i løpet av natten eller fravær av tilsyn på nattestid. Varighet på tiltaket var mellom ni og 15 måneder. Det digitale tilsynet var ulike typer tilsynspakker som inkluderte seng, sikkerhets- og døralarm sensorer for bevegelse i sengen eller rommet.

De to studiene som vurderte skader og uønskede hendelser rapporterte ingen forskjell mellom digitalt, fysisk eller fravær av tilsyn. To studier rapporterte en liten bedring i livskvalitet og noe bedring i følelsesmessig velvære for eldre med funksjonsnedsettelse. To studier rapporterte ingen forskjell i arbeidsmengde, en rapporterte ingen endring i bekymring, og en rapporterte at deltakerne bedret arbeidseffektivitet og prosesser. En studie rapporterte en 15 % reduksjon i kostnader grunnet færre besøk og mindre transportkostnader.

TILLIT TIL RESULTATENE

Deltakerne i studiene er eldre med funksjonsnedsettelse, men vi vurderer at dette kan overføres til andre med funksjonsnedsettelse. Studiene inkludert i analysen har betydelige metodiske begrensninger, inkludert type design, få deltakere og mangel på blinding av deltakere, personell og utfallsmålere. Velferdsteknologi er i kontinuerlig utvikling og det kan være publisert nyere enkeltstudier. Vi har derfor svært lav tillit til resultatene fra disse studiene.

OM DENNE FORSKNINGSSOMTALEN

Bibliotekar gjennomførte søk etter systematiske oversikter i oktober 2024. Søket ble utført i databasene Cochrane og Epistemonikos, og forskere og oppdragsgiver var med i planleggingen av søket. I søket brukte vi søkeord for ulike typer digitalt tilsyn (for eksempel passive, remote, digital, night, nocturnal, alarm, sensor, monitor og surveillance) og søkene ble tilpasset den enkelte litteraturliteatase.

Vi gikk gjennom 2451 unike referanser. Vi leste åtte oversikter i fulltekst, vurderte metodisk kvalitet på relevante systematiske oversikter og valgte i samarbeid med oppdragsgiver hvilken systematisk oversikt som skulle omtales.

Når vi oppsummerer og presenterer resultatene fra den systematiske oversikten, er det viktig å si noe om hvor mye tillit vi kan ha til resultatene. For å vurdere tilliten vurderer vi om den systematiske oversikten har metodiske begrensninger og om resultatene samsvarer på tvers av de inkluderte studiene. Vi vurderer også om studienes populasjon, tiltak og setting er overførbare til praksis. Tilliten graderes også ned hvis det er få studier, få deltakere eller ingen studier. Tilliten til resultatene kan være høy, moderat, lav og svært lav.

KILDE

Richardson, M.X., Ehn, M., Stridsberg, S.L. et al. Nocturnal digital surveillance in aged populations and its effects on health, welfare and social care provision: a systematic review. BMC Health Serv Res 21, 622 (2021). <https://doi.org/10.1186/s12913-021-06624-9>

TA KONTAKT

E-post: kommunestotte@fhi.no

SITERING

Forskningssomtalen kan siteres slik: Larun L, Sjule HM, Refsdal TL. Hva er effekten av digitalt tilsyn om natten sammenlignet med fysisk tilsyn for eldre med funksjonsnedsettelse? Forskningssomtale [internett]. Oslo: Folkehelseinstituttet; 2024.

